

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona
 Egy szám ára 20 fillér
 Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz la-
 punk kiadóhivatala és az
 Általános Tudósító Vi-
 déki lapok központi hir-
 detési osztálya Budapest
 VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

A mérleg.

A nemzetiségi központ az év végével összegezte működését. Mérlege a nemzetiségi törekvések jövője szempontjából állítottat össze, úgy, hogy a fékevesztett indulat tulter-
 gése által mozgatott célok benne olyan végeredményt tüntetnek föl, amely tulnan még nagyobb elégedet-
 lenség szítására számít.

Vádat emelnek az elmúlt esztendő-
 vel szemben, amely ekszisztenciákat lerombolta, lapjaikat legázolta, íróikat bebörtönözte, kaucióikat elszedte s általában a tótokat elnyomta és meg-
 alázza volna.

A cél tehát ismét a panaszos információ, ismét a krokodiluskönyvek által való figyelemfölkeltés és a közvéleménynek újabb hazugságokkal való félrevezetése.

Másrésről pedig ellenszenvet, gyűlöletet kelteni a tót nép széles rétegeiben a magyar nemzet iránt, akinek a mondvasinált zsarnokoskodást rovására írják.

Ezt a mérleget hivatalos orgánu-
 muk, a „Národnie Noviny“ ez évi első száma hozta fájdalommal sirásnak és sürti jajveszékélés kíséretében a veszteségek fölött s jövő évi átvitelül oda állítván az elhatározást, hogy ők a romok fölött is építeni fognak.

Míndezekből magunkra nézve meg-
 állapíthatjuk, hogy a tót nemzetiségi központ az agitáció mult évi sikereivel koránt sincsen megelégedve. Kevesli a nép lelkében fölkeltett visszavonást, gyűlöletet, kevesli a hatóságokkal szemben fölmerült engedetlenségeket, kevesli a zajt és zavart, a vidéken szított izgatást és eredményeket, kevesli az országos politikai viszonyokban támasztott torzszalkodást, végeredményében kevesel mindent, amit a mult év története nemzetiségi

botránykrónikák cím alatt följegyzett.

Nem volt tehát még elég a rend-
 bontásból, a zavarok és forradalmak szításából, a népnek kihágásokra és büntényekre való lázításából, mind-
 ezekből többnek, sokkal többnek kellett volna történnie. Mult évi elő-
 irányzatuk — úgy látszik — nagyobb foku anarkiát remélt.

Evvél szemben azonban vádat
 emel azért, hogy a zavarokra építő kétes ekszisztenciáktól a törvény igazságos keze társadalmukat meg-
 tisztította; vádat emel, amiért az egyes sajtótermékek utján nyilvános-
 ságra hozott gyűlöletkeltést kifejldni nem engedte, amiért a tettesek a magyar haza és nemzettel szemben elkövetett vakmerő támadásait számon-
 kérte és általában vádat emel azért, hogy a magyar igazságszolgáltatás nem nézte el tétlenül azok munkáját, azik az ország népeinek egymásra lázítása utján itt teljes anarkiát te-
 remteni törekedtek. Vádat emel azért, amiért volt erély és bátorság a magyar nemzetben távol tartani, vagy ártalmatlanná tenni azokat a kezeket, amelyek minden munkája a nemzeti eszmék lerombolásában merült ki, amelyek állandóan a nemzet élete, jövője ellen törtek.

Ha az önvédelem is bűn, úgy csak az elvakultak szemében lehet az, akik az elérendő cél utjába vetett természetes akadályt és ingerkedést látnak.

Ez a valódi képe az elnyomatás-
 nak, zsarnokoskodásnak, jogtíprásnak s a többi súlyos vádnak, mellyel a tót központ bennünket most ismétellen megtisztel.

Van azonban a dolognak másik oldala is, amely programmszerű pon-
 tokat foglal magában a jövőre nézve. A hamis vádak csak a multat akar-

ják felelősségre vonni, ezek azonban a jövőre nézve állapítják meg, hogy a nemzetiségi izgatásnak milyen mederben és arányokban kell folyania, hogy annak eredményei a mult év eredményein messze tultegyenek.

Tehát hadtűzenet.

Lesz újabb izgatás, lázítás. Beje-
 lentik, hogy államellenes törekvéseik szünetelni az új évben sem fognak, hanem minden erejük összegezésével működnek úgy, hogy még a „mult romjait is életre keltsek“.

És ez a sok önbizalmat föltételező hadtűzenet vajjon mire vezethető vissza? Vajjon, hogy most fokozot-
 tabb és szélesebb működésről, az izga-
 tásnak minden irányban való kiter-
 jesztéséről beszélnek, avval magya-
 rázandó-e, hogy a mult évnek rájuk nézve hátrányos viszonyai fejlesztették volna ki?

Dehogy. A mult története meg-
 mutatta, hogy amíg a bűnös aspirá-
 ciókat vasnarokkal a torukba szor-
 ritották, addig csak jámbor óhajtásként kísértett a kérdés s éppen a közel-
 mult engedetlensége, békülékenysége volt az a talaj, amelyben ez újabban fölbujrázott.

A mérleg tanulságai gyanánt
 összegezhethetjük, hogy a tót izgatás a multban elért sikerein fölbuzdulva, újabb harcot indít nemzeti eszménk, állami egységünk ellen, széleskörű, magyarányu harcot, amelytől eredmények fejében olyan sikereket remélnek, hogy azok a jelenben nyelvi, közigazgatási, igazságügyi követeléseiket kielégítik és biztosítékot nyuj-
 tanak szélesebb politikai program-
 mjuknak is a jövőre nézve.

Ettől az évtől ők tehát különösen sokat várnak, hogy családjanak benne, rajtunk áll, különben mi fogunk egy-
 szer meglepődni — kellemetlenül.

Links Adolf
 butorkereskedő és esztergyólyos
 Turóczenstmarton, főtér
 (Löwy Zsigmond mészáros házában).

Saját asztalos és esztergyólyos műhely!
Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

A cseh-tót egység a mult év nemzetiségi eseményeiről Magyarországon pártok szerint különbözőképpen vélekedik. A tótok maguk az eredményekét meglegedve nincsenek, de viszont elismeréssel adóznak a cseheknek, akik a mult esztendőben is odátörtek, hogy a tótok nemzetiségi kérdését európai kérdéssé tegyék.

A „Slov. Týžd.“ pl. így udvarol az osztrák szlávoknak: „A mi osztrák-szláv testvéreink szeretetüknek már annyi bizonyítékát adták és rokonszenvüket s részvételüket annyiszor bizonyították be, hogy most már bizonyára csak alkalomra várnak, mely e tettekkel való segítséget fogja lehetővé tenni. Apellál az osztrák-szláv politikai pártokra és eselekedeteket vár? Másként vannak tótjaink saját mozgalmak megítélésével. Az eredményeket, miket a mult évben elérni sikerült, keveslik.

Sokkal több munkát, erőt és időt pazaroltak el, mintsem azt az eredmények mutatják. A csehek azonban másként látják a viszonyokat. A „Čas“ elragadtatással beszél a nemzeti üntadának a magyarországi tótok között való rohamos hódításáról s ezzel kapcsolatban a térhódításokról is, miket az agitáció eddig érintetlen területeken is elért. Külön szól a tótok irodalmi törekvéseiről, lapjaikról, termékeikről és íróikról, ezeknek tulajdonítván, hogy „a tót nép halotti testébe lelket, életet önteni sikerült, amely máris nagy reményekre jogosít“.

Az egészről kitetszik, hogy a cseh-tót egység rövid működése dacára is fel tud mutatni dolgokat, amiket

saját sikerei gyanánt tüntet föl. Igaz, hogy ezeket nem egyformán látják mindenütt, de merít itt-ott észrevételk, — hát mégis csak vannak. Vannak és amennyire a jövőbe látni lehet, a cseh-tót egység erejének növekedésével s a mi érdeklődésünk csökkenésének arányával a jövőben is lesznek. A dologgal így kell számolni tehát.

Ujabb informáló könyv a magyarországi tótok mozgalmairól.

Scoutus Viator, a tótok által felültelt protektor eddigi kísérletei után ujabb munkába fogott. 540 oldalas művel lepte meg a világot a következő címmel: „Racial problems in Hungary“, amely a tótok történelmének és jövőjének képe akar lenni. A mű kiterjeszkedik a tótok multjára, földrajzi fekvésére, nemzeti, politikai állapotára; beszél ujbló a tótok szenvedéséről, küzdelmeiről, törekvéseiről és óhajairól. A mű főtárgya a tót nemzetiség, egybeekül csak annyiban foglalkozik, amennyiben azok főtárgyával összefüggésben vannak. A könyv főrésze a következők: Ünnevelem, Földrajzi és statisztikai megjegyzések, A mult a reformációig, Reformáció és ellenreformáció, A magyar nemzetiség ébredése, A tót irodalmi mozgalom kezdete, az irodalmi és politikai pánszlávizmus, Magyarosítás, Az 1948. forradalom, A reakció, Átmeneti időszak, A kiegyezés és a nemzetiségek, A passzivitás és az üldözés ujabb időszaka, Magyar törvények a népoktatásról és a nemzetiségekről, Közigazgatási

bűnök, A választási romlottság és a választási reform, Egyesülési és gyűlésezesi jog Magyarországon, A nem magyar hirlapok üldözése, A magyar politika és eredményei, A tót nemzeti költészet, A tót népdal költészet.

A fejezetek címei is mutatják, hogy itt a szerző egyoldalú munkát végzett s a viszonyok megítélésében is olyan különös szempont vezérelte, amely a tót „nemzetnek“ mindent, nekünk pedig, a „magyar nemzetiségnek“ semmit sem juttatott.

Az amerikai kivándorlásról.

IV.

Fokozottan kell gondolnia a társadalomnak is a mezőgazdasági nép és a parasztság sorsát, mezőgazdasági nevelését és szociális érdekeit, amire a legutolsó kunyhóig kiterjedő független társadalmi szervezet legelhivatottabb. Hasznolt ígér e mellett a mezőgazdasági népek minden olyan, az önségely elvén alapuló társas szervezetekbe való bevonása, melyek takarékosági és gyűjtői ösztönének, önképzésének, tudásvágyának, ellentálló képességének fokozására és a megélhetésre néző szakszemes tulajdonságainak ápolására és kiképzésére alkalmasnak ígérkeznek.

Különösen hasznos eredményt várunk ezeken kívül minden olyan intézkedéstől, mely a mezőgazdasági népesség től foglalkoztatásának kérdését előbbre viszi.

A mezőgazdasági politika keretébe tartozik a parcellázás szabályozása is. A földétség, mint minden agrárállamban, a parasztság természetes és egészséges vágyaként jelentkezik, úgy nálunk is. Ennek a birtoklasi vágnak kielégítése apró birtokok szorzásának könnyítésével olyan feladat, melynek

T Á R C A.

Majdnem.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Ira: Zöldi Márton.

Cziber Gereben majdnem a világ legnagyobb kalandhőse volt. Majdnem mindennap veszélyeztetette a maga és a mások életét. Gáláns kalandokban majdnem föllümlta Casanovát, férfias érényekben majdnem tulszárnyalta Bayard-t.

Színlelent! kalandok, izgalmak, veszélyek röpökdték körül. A halálal, a megsemmisüléssel majdnem állandóan kacérkodott. És esodálatsképpen soha semmi baja nem történt. Egy hajszála sem görbült meg, noha a szóbanforgó hajszálak majdnem egész fején, kivéve a kopasz bubot, deresadni kezdtek.

Vizvezetési hivatalnok volt. Pontos, megbízható, sőt majdnem pedáns, ami hivatalnokembernel hecos kvalitás. Izgalmas, hajmeresztő kalandjait a hivatalon kívül élte át. Majdnem mindennapra esett egy ürletes salto mortale. Az az ember, aki cigarettával dinamithordókon táncolt, jámbor nyárs-polgár életet élt Cziber Gerebenhez képest. Majdnem ezer halált halt s amellet egészséges maradt, mint a makk . . .

Érdekes, hogy egy kalandját sem hallgatta el. Nyugodnan, a legesekélyebb izgalom és emfázis nélkül beszélt rólok. Ilyeténképpen:

— Képzéljétek, fiuk, ma majdnem fölfricskáztam egy lovassági tábornokot.

— Aprópó, gyerekek, el kell mondanom, hogy az éjtel majdnem elszóktettem egy spanyol infánsnót a Buzalkából.

Es részletesen, kimerítően beszámolt azokról a sajtáságos körülményekkel, amelyek között a lovassági tábornokkal kinos konfliktusba elegyedett s azt a kalandos éjtel, a melynek izgalma között a spanyol infánsnóvel megismerkedett. A közbevetett kérdések nem hozták zavarba. Pontosan számot adott a legjelentektelenebb apróságokról, a tábornok koráról, családi állapotáról; az infánsnó toalettjéről, hajszinéről, arckenőseréről stb.

Es amellet nyugodtan pödörgette tülskés, fakó bajuszt és sodorgatta cigarettáját.

— Bizony, gyerekek, majdnem . . .

A „majdnem“ nélkül ezerszer átlukgattott, csusosan szejjelronesolt törvénszéki hullá lett volna. Nemesak ő, de mindazok, akik kalandjai szféráiba kerültek. De a „majdnem“ sohase hagyta cserben. Az volt őrangya, nemtője. A „majdnem“ örökösét fölölte, amikor átusza a Niagara zuhatagot, amikor leszáll a Vozuv kráterébe, amikor glescserken kuszott föl s hirhét brigantikkal viasko-

dott életre-halálra az Abruzók szakadékaiban.

— Bizony, majdnem otthagytam a fogamat . . .

Megjegyzem, egy foga sem hiányzott. Fakkók, plombosak voltak, de teljes számuak. Sőt, jó órában legyen mondvá, testén a zuzódnak sehol a legcsekélyebb nyoma sem volt fölfedezhető. Jól táplált, kissé lomha test, savós szemekkel s néhány szabálytalan alaku szemölcsösel. Az ugynevezett porhüvely jelejte, hogy majdnem a legrettentetlenebb lelkek egyikét horozza.

Megvallom, sok élvezetet találtunk előadásában. Egy szavát se hittük, de szívesen hallgattuk. Mert az idők során bizonyos arisztikus módszert sajátított el. Meg tudta festeni kalandjainak milieujét. A részletekben sztrkeségre törekedett, a nlánszokban diszkrécióra. Aztán tudott a valószínűségekkel manipulálni. Nápolyi kalandokat akkor hallottunk föle, ha két hétig Káposztásmegyeren tartózkodott. Ilyenkor néhány olasz szót is kevert az előadásába: per bacco, corpo di dio . . . stb.

A távolabbi zónákba eső kalandokat őly időszakra helyezte, amikor még nem ismertük. Ha nőkről beszélt, csak kezdőbetűket említett.

— Roppant érdekes volt, mikor D. E. ögróf leányát szóktettem meg. A csónak majdnem fölborult, az ögróf majdnem lelélt, a lovak majdnem elragadtak . . .

ezéltudatos keresztülvitele egészségesebb vizsgálatot teremthet s így bizonyos fokig a kivándorlás beteges jelenségét is enyhítheti. Különös jelentősége van a birtokszorzés megkönnyítésének a visszavándorlás szempontjából, mert tapasztalat szerint a már kivándorlottak megtakarított pénzüket legszívesebben földvásárlásba fektetik.

Magyarországon, kivált az amerikai pénz hatása alatt, a nép földhözjuttatásának jelszavával olyan parcellázási mozgalom indult meg, mely, sajnos, igen sok esetben inkább romlott, mint javított e viszonyokon. A helyett, hogy a mezőgazdasági nép szerzővágyának jutányos kiszolgálását tűzték volna célul, igen sok esetben nyereszkeskedő céllal a kizsákmányolók a nép földhözjuttatás és oly magas áron, oly terhes fizetési feltételekkel adtak kezére aránylag kis értékű területeket, hogy az újonnan keletkezett parcellabirtokok jó része reménytelen küzdelem vett fel és a vásárlásba fektetett csekély tőkéjét is veszedelem fenyegeti. A földdel való nyereszkeskedés különösen az amerikai pénz dézmájja meg, melynek gyűjtője rendszerint megbízhatatlan hazai üzletréket tart fenn összekötöttest, akik a közvetítés szerepét tisztán kizsákmányoló céllal teljesítik.

A parcellázási üzletek kizsároló jellegük-nél fogva országsszerte visszatetsést kellettek és éppen olyan jogos, mint kizsárolókat a követelés, hogy a tulajdost megánspekuláció megszorításával a parcellázásokat kell ellenőrizni és irányítani abba a mederbe kell terelni, mely a hozzáfűződő gazdasági és szociális érdekeknek megfelel.

Ugy az irányításra, mint az ellenőrzésre az állam lévén elsősorban illetékes, kivánatosnak tartjuk az állami közreműködést, kivált nagy birtoktestek feldarabolásánál. Ámde a parcellázást kizárólag állami feladattá tenni

még sem lehet. Ez egyfelől a magán rendelkezési jognak fűrhetetlen megkötésével járna, másfelől pedig nem morális érdek, hogy a földhöz jutatot ezekkel maga az állam álljon szemközt, mint hiteltelő, szűkség esetén végrehajló. Felfelé és lefelé egyaránt ártalmas lenne ez a viszony, mert az állam részéről tökéletesen hiányzó üzleti érdek befolyásos magánosok érdekei igyekeznének helyettesíteni s ellenében politikailag is érvényesülő zaklatás indulhatna meg; lefelé pedig az állami követelésekkel szemben a fizetési kötelezettség érzésének elazulása már is tapasztalható.

Kivánatos tehát, hogy az államnak a kezdeményezésen kívül ellenőrzési joga és irányító hatása érvényesüljön, de a földet vásároló kisbirtokosokkal szemben erre a célra alakult és kellő biztosítékokat szolgáltatató pénzintézet jelentkezzék. Il en pénzintézetet véltünk egyszersmind legalkalmasabbnak arra, hogy mindazon birtokparcellázásokat közvetítse és lebonyolítsa, melyek megfelelnek a közérdekből megállapítandó feltételeknek. A közérdek pedig nem lehet más, mint az, hogy a birtokba jutó parcellatulajdonosnak előreláthatólag adva legyenek a gazdasági boldogulása lehetőségei. Miután gazdasági szempontból eleve megítélhető, hogy az anyagi erején messze túl vásároló nem boldogulhat, valamint a vételőkrak, a fizetési kötelezettségek és az elérhető jövedelem szakszerű mérlegeléssel kombinációi tárgyaiva tethők: szakszerűleg nem nehéz megállapítani azokat a feltételeket, amelyekből az államhatóság a betörjesztendő parcellázási tervezetek jóváhagyását, a pénzintézet pedig a lebonyolításban való közreműködését függővé teszi.

Ha az alakítandó pénzintézet közreműködésének azunkivül, hogy eljárásában a földet vásároló kisemberek sorsára vetett tekintet vezeti, adó- és illetékmentesség alakjában olyan jelentőséget adunk, mely kizárólagossá

és kétségtelenné teszi a kezde vett parcellázási üzletek nyereszkeskedéstől mentes, a vásárló felekre nézve kedvező és feltétlenül megbízható lebonyolítását, akkor ennek a pénzintézetnek igénybevetését megkövetelni és ennek a pénzintézetnek, meg a vele kapcsolatos hatósági ellenőrzésnek megkerülését tilalmazni szinte felesleges, mert minél előbb a kedvezésnek és a biztonságának vagy azt a legmagasabb mértékét igyekeznek igénybevetni a földérvásárlók, melyet ez a pénzintézet szolgáltat, vagy pedig a magánparcellázók fognak a kénytelen verseny miatt olyan feltételeket megállapítani, melyeknek elfogadása nem jár veszedelemmel, tehát tilalomra sem szorul. Kivánatosnak tartjuk végül, hogy a kizsároló pénzintézet által lebonyolításra elfogadott parcellázási tervezetek felől az Amerikában élő magyarok megfelelő közretitő szervezet révén tudomást szerezheszenek.

De a termelés egyoldalúságán is okvetlenül segíteni kell. A jogi népesség hazánkban csaknem 5 millióval szaporodott az utolsó negyven év alatt. Ehhez járul, hogy a társadalom minden rétegében az igények is hatványosan fokozódtak. A szűkségek tehát nemcsak általában, hanem viszonylag is igen nagy mértékben tágtultak. A dolog természetében fekszik, hogy mezőgazdaságunk egyetlen ezt a roppantul őrgbedett szükségletet nem fedezheti. Erre csak a sok munkást foglalkoztató és az emelkedő hozadék nemzetgazdasági törvényének hatása alatt álló ipari tevékenység nagy mérvű felkarolása mellett számíthatni.

Ez okból a hazai ipar valamennyi nemének a maguk helyén és természetes egymásutánban való fejlődése első sorban minden tényezőjének lehető hatályosítása által tényleg minél sikeresebben előmozdítandó. Nagy súlyt kell fektetni különösen az iparos gyakorlati szellemnek az egész társadalomban

Ures kézzel sohase jött közénk. Mikor a fantáziája elbágyadt s a kedve lelohadt, akkor meglegedett jelentéktelen, kőznapi veszedelmekkel:

— Alig öt percc, hogy a villamos majdnem elgázolt.

— Ma reggel pisztolybárbaom volt. Majdnem ott maradtam.

Ha fagkaltuk, szívesen elmondta a párbaj előzményeit. Színesen, vonzóan, novellisztikus ötletességgel. Hamar belomlegetett. Többnyire neves primadonnákrét verekedett, akiket valami léha kaszinó tag megrágalmazott. Ezt ő nem tudta eltráni.

— Majdnem pofontütöttem azt a grófcskát. Becstütemre! Nem tűrik szemtelenségeket.

És roppant csodálkozott magán, hogy nem tette meg. Mert imádtá a színésznőket, noha évekig nem járt a színházba.

Az általános képviselőválasztásoknál, vagy ha időközben egy került megtrült, Czíber Góroben mindig majdnem föllépett.

— Tudjátok, hogy tegnap majdnem leutaztam a korlétbe.

Az osztályorszájáték húzásánál is majdnem mindig ő ütötte meg a főnyereményt. Azokat a sikkeszűtőket, akiknek elfogatására nagy díjakat tűztek ki, majdnem mind ő fogta el. Beszélt, vacsorázott, brudert ivott velük, de a végzetes „majdnem” kirántotta őket a kezéből.

— Sajnálom, majdnem a zsebembe eresztöttem a pénzt...

A nőstüléssel évek óta komolyan foglalkozott s néhány milliómos hajadont majdnem el is vett feleségül. Egyszer a barneói kormányzó övegyének udvarolt életre-halálra s majdnem ollárhoz vezette. De akkor olvasta a lapokban, hogy Barneoban politikai zavarok ütöttek ki.

— Már majdnem Barneóba utaztam, de megmondoltam a dolgot. Tudjátok, nem szeretek idegen országok bétgyeibe avatkozni. Hisz ismertek...

A legutóbbi időben szokatlan izgalommal beszélt a legujabb kalandjáról.

— Egy leánnyal ismerkedtem meg Budán. A Gellérthegyen inon... Csodás alak, mesés fogak... Tudjátok, majdnem kirool szépség...

— Majdnem?

— Igen, tudnillik szőke. Majdnem megszüktettem. Az apja híres zenész volt. Majdnem operagizgató. A nyáron halt meg majdnem... azaz egészen. Félkezelt volt szegény, Macsovánszkyknak hívták. Híres lengyel család. Majdnem királyi vér...

— Ismertem, — szólt közbe a vendéglős.

— Ah, őn ismerő?

— Igen, sokszor verklizett az udvarban.

Góroben nem jött zavarba.

— Az a másik ág, a verklis ág... Teg-

nap megkértem a leány kezét... Az anyja igent mondott.

— Es a leány?

— Majdnem...

Es boldogan mosolygott. Utána három hónapig nem láttuk. A pincérrrel megtente, hogy minden tres idejét a menyasszonyánál tölti. Sajnálok távolléttét. Ugy megszoktuk hazudozásait az ebédnél, mint tesszem a fogfogszikkáló. Gyakran emlegettük:

— Mit csinál az a fu?

Erre a kérdésre ő adta meg a választ a mult héten. Megjelent. Szokatlanul komoly, hogy ne mondjam, komor volt.

— Mit csinál a menyasszonyod? — kérdezttük.

— Elutazott! — hangzott a rövid válasz.

— Hová?

— Nászutra.

— Mással?

Igent intett a fejével. Valami a torkán akadt.

— Majdnem a feleségem lett...

— De hiszen jeggyűrű van az ujjadon!

— Igen. Megnősültem.

— Kit vettél el?

— Az anyját, maj...

Nem szólt többet. Valami a torkán akadt. A „majdnem” szó... Először életében... Megilletődve állottunk körül... A jeggyűrű bágyadt fénye alattomosan pislogott felénk. Majdnem könyek gyűltek a szemek...

való s a népiskolai köztudományi oktatással kezdődő általános terjesztésére. De a szak-
szertű és korszerű ipari nevelés is erőlyosen
tovább fejleszteni.

Nemzeti népnevelés.

Irtá: Halász Ferenc min. tanácsos.

Nyelvben és érzelmetben egységes magyar nemzeti állam! Ez a főcél, amely felé mindannyiunknak okos terzettséggel, szívós kitartással törekednünk kell. Azt a zermészetadta csodás keretet, amely szűp hazánkat a Kárpátok bérceivel és a Duna-Dráva hullámaival körülövezi, be kell tölteni testvéries érzelmi, egymást megértő tudó magyar nemzettel.

Ha ezt a célt elérhetjük, ezer éves fennállásunk örök időkre biztosítva van. Ha azonban bábeli nyelvzavar és ellenségeskedés dűlná tovább is közelítünk, menthetetlenül szétzilálunk, más nagy nemzetölökhöz szakmányúvá leszünk.

Ámbár az alkotmányos korszak beállta óta telelt 40 év alatt népoktatásunk kétségteletül nagy arányokban fejlődött, mégis e téren bizony még nagyon sok a tenivaló. Elég, ha csak azt említem, hogy a magyar anyaországban a hat éven felül való népességnek még mindig 38,6%-a nem tud írni, olvasni és hogy az anyaország népességének jó 40%-a nem beszéli az állam nyelvét.

Pedig az elvitáztatatlan, hogy nemzetünk jövőjét egyéb más tényezők mellett csak egy biztosíthatjuk, ha a nép millióit a magyar hazafias irányú és a közéletre is kiható népnevelésben részesítjük.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, áthatva a nemzeti irányú népoktatás nagy fontosságáról, korszakok jelentőségű népoktatási törvényeivel biztosította, hogy bizonyos idő múlva az ifjú nemzedék nemcsak az írás-olvasásban, de az állam nyelvének ismeretében és hazafias szellemben is kifogástalan készségre és érzületre fog jutni.

Apponyi gróf kormányzásának sulypontját a nép művelésére fordítja és alig három évi minisztersége alatt oly eredményeket ért el, amelyek a legvérmesebb reményeket is felülmúlják.

Megalkotta a nem állami elemi népokolák jogviszonyairól és a községi és felekezeti népokolák járandóságairól szóló 1907. évi XXVII. t.-cikket, amely minden iskolától az államellenes irányzatok kűrtőlésén felül még azt követeli, hogy a magyar címernek és zászlónak, a magyar történeti emlékeknek és ezek révén a hazafias szellem pozitív ápolásának tért nyisson, hogy az állami nyelv tanításában elérje azt a minimális eredményt, mely az 1879. XVIII. t.-c. szándékának megfelel és ezzel a nemzeti összeforradás ügyét szolgálja és hogy a tanító a magyar király, magyar haza és magyar alkotmány iránti hűségét eskűvel megerősítse. A tanítói fizetés kiegészítésére nyújtott állami segély feltételül pedig még azt kívánja a törvény, hogy minden államsegélyes iskolában a magyar nyelv, számtan, a magyar földrajz, magyar történe'm és alkotmánytan a miniszter által kiadott tanterv szerint és az általa

jóváhagyott tankönyvek segítségével tanítassák. A törvény végrehajtása érdekében gondoskodott Apponyi miniszter az állami felügyelet hatékony kiterjesztése felől és nincs kétség az íránt, hogy ezen törvény által a magyar hazafias irányú népnevelés terjesztésében néhány év múlva igen ürvendetes eredményeket fogunk tapasztalni. Itt megemlítiük, hogy a községi és felekezeti népokolák fizetésének kiegészítésére az állam az 1909-ik érvben már 8 és fél millió koronát fordít.

Másik nagy alkotása Apponyi miniszternek az állami elemi népokolai tanítók illetményeinek szabályozásáról és az állami népokolák helyi felügyeletéről szóló 1907. évi XXVI. t.-c. Az állami népoktatás hazánkban elsőrangú kulturpolitikai jelentőséggel bír, mert az eddigi tapasztalatok fényesen igazolták, hogy az egységes magyar nemzeti állam megertermentésében az állami népoktatás egyike a leghatásosabb eszközöknek. A közoktatási kormányzatnál tradicionális elv, hogy sehol nem erőszakolja az állami népoktatást, amely önmagától is oly népszerű és vonzó erővel bír, hogy községeink vetélkedve kérelmezik népoktatásuknak állami kezelésbe való vételét. Az állami népoktatásnak nagyarányú fejlődését mi sem igazolja nyomatékosabban, mint az az adat, hogy ezeltől 13 évvel 1895. érvben csupán 1500 állami tanítók voltak és akkor az állami oktatásra csupán 4 millió korona költség fordítatott, míg az 1909. évi állami költségvetésben, az az év őszén megnyílt új állami iskolákkal együtt 7 ezer állami tanító illetménye van felvéve és az állami oktatás összes költsége 15,834,515 koronára rűgnak. Még kell említenem, hogy ezen rendkívül nagy emelkedés legnagyobb aránya éppen Apponyi gróf kultuszminiszter kormányzásának idejére esik. Ez az egy körtlmény is fényesen igazolja, mennyire szívén viseli Apponyi gróf az állami népoktatást azon egyedül helyes értelemben, hogy mindenütt, ahol a községi, vagy más felekezeti iskolafenntartók öszserejtűkbel nem képesek, vagy más okokból nem akarnak a magyar állam érdekeinek megfelelő népoktatást létesíteni és fenntartani, oly helyeken az állam vonul be mint iskolafenntartó és az állami elemi erkölcsi és anyagi erőjével biztosítja a valláserkölcsi alapon nyugvó magyar nemzeti népnevelést. Megemlítem, hogy az állami elemi népokolákban immár félmillió tankötelees részestül oktatásban. Azt csak futólag említem, hogy az 1907. évi XXVI. t.-c. az állami tanítókat állami tisztviselőkné minősítette és számukra a mi anyagi viszonyainkhoz mérten olyan javadalmazást biztosított, amely a múltat nyugat nem egy nemzetével kiállja a versenyt.

Szociális szempontból nagy fontossággal bír Apponyi miniszter harmadik népoktatási törvénye az elemi népokolai oktatás ingyenességéről. Ennek a törvénynek, amely 1909. év szeptember hó 1-én lép életbe, az a célja, hogy az elemi népokolákban a tanítás teljesen ingyenes legyen, vagyis hogy a tankötelesek semmitféle címen tanítási díjat ne fizessenek. Az általános tankötelezettséget népoktatási alaptörvényünk már 40 év előtt kimondta, mégis sajnálattal kell megállapítanunk, hogy tanköteleseink csak 79-5 százezre jár iskolába és így hatszázézernél több tankötelees oktatás nélkül nő fel. Ezen ürteletlen állapot egyik okát a tanítjészedésben

is kell keresnünk. Apponyi miniszter tehát azon elvből kiindulva, hogy az általános tankötelezettséggel egyáltalán nem fér össze, hogy az ezt teljesítő szűltől az iskola tanítási díjat szedjen, megalkotta az elemi népoktatás ingyenességéről szóló törvényt. A tandíjból eddig befolyt évi jűvedelmet, amely összesen 3,400,000 koronát tesz, ezental bizonyos feltételek mellett az állam fogja az iskolafenntartóknak kárpótolni. Reméljük, hogy az ingyenes népoktatás jelentékenyen fokozni fogja az általános tankötelezettség érvényesítését.

Ugyanezen törvényben gondoskodott a miniszter az elemi népokolákban szervezendő ifjúsági könyvtárak felől és e tekintetben a kűltőlő államok népoktatásai rendezését feltűlltatta.

Mindezen törvényeknek szerves kiegészítőjűl szolgál az a törvényjavaslat, melyet Apponyi miniszter a múlt nyáron a gazdasági népoktatás rendezéséről a képviselőház elé terjesztett. Ezen javaslat szerint a gazdasági népokolának az a célja, hogy a 13-15 éves, mindkét nembeli tanulókat eddigi ismereteikben megerősítse és továbbképzésük mellett a gazdaság egyes ágaiban oly mértékben begyakorolja, hogy a fiúk, mint leendő földművesek, szakszerűleg kezelhessék birtokukat, vagy mint gazdasági munkások keresetképeségűket fokozzák; a leányok pedig mint jűvendő gazdaszonyok és családanyak a munkabűrtükbe eső gazdasági ágakban és háztartásban megkivántató tudnivalókkal megismerkedjenek s a főbb teendőkét elsajátítsák.

Nem szűkséges bővebben indokolni, hogy a gazdasági népoktatásról szóló törvény, amelyhez hasonló törvény még nincs a civilizált államokban, éppen hazánkban, ahol a nép túlnyomó zűme földműveléssel foglalkozik, egy kűgazdasági, mint szociális és népművelődési szempontból elsőrangú jelentőségű bír.

Ime, ez Apponyi gróf harmadfélvi miniszterkedésének törvényhozási eredménye. Ezeknek jelentőségét még az is fokozza, hogy nemzetünk az általános választói jog behozatalával korszakok átalakulás előtt áll. Mennél inkább kiterjeszhetjük népoktatási törvényeink végrehajtásával a hazafias szelleműt és a közéletre is kiható népművelődést, annál biztosabban haladhatunk el a legkiterjedtebb választói jog mellett is a magyar nemzeti állam konszolidációjában.

A nemzeti irányú hazafias népnevelést Apponyi miniszter a tanköteles koron túl is biztosítani és terjesztetni kívánja az iskolán kívűli oktatás rendezésével. Az erre vonatkozó munkálatok folyamában vannak.

Ha még megemlítem, hogy Apponyi minisztersége alatt a kultuszterea költség több mint 30 millióval emelkedett, kimutattam, hogy a hazafias irányú népoktatás terén Apponyi miniszter rövid kormányzása ideje alatt többet tett, mint amennyit a legvérmesebb reménnyel is várhattunk.

Az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére a népkultúra biztosan meg van alapozva. Ez uton haladva s ha még a többi tényezők is harmónikusán közreműkálnak, — a második ezer év dicsőségé biztosítva van.

HIREK.

Tanári kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Margittai Antal*, *Draghincseu György* és *Kristofcsák Lajos* znióváraljai állami tanítóképző-intézeti segéd-tanárokként rendes tanárokká nevezte ki.

Eljögzés. Dr. *Horváth Gyula*, Besztercebánya szab. kir. város rendőrkapitányja eljegyzte *Kacvinczky Mariettát*, Kacvinczky Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató leányát.

Igazságügyi kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter *Rosenzweig Jakab* znióváraljai járásbírói irnokot hivatalisíté nevezte ki.

Hangverseny. A műkedvelői zenekar f. hó 31-én tartja az idényben II. hangversenyét. A hangversenyen a zenekar négy számmal fog közreműködni. Előadásra kerül: *Flotow*, *Martha* nyitánya. *Abránd*, *Bizet* Carmen operájából. *Kling*, *Waldteuflein*. *Bayer*, A babatündér, egyveleg. *Ezenkivill Andalis Irma*, *Fischer Irén* és *Löwy Kornél* fogok egy-egy magánzámmal szerepelni. Műkedvelő zenészeink javában készülnek hangversenyükre. Reméljük, hogy különben műpártoló közönségünk nagyobb számban fog a koncerten megjelenni, mint a novemberi hangversenyen. Derék műkedvelőink megeredni a legmesszebbmenő pártolást, már csak azért is, mert büszké lehetünk rá, hogy van egy ilyen terjedelmű állandó műkedvelői zenekarunk, amely amellett mindenkor igaz élvezetet szerez hallgatóinak. A pártolás annál könnyebb, mert a helyárok nevelésén alacsonyok.

Közgyűlés. A znióváraljai magyar olvasókör ma 10-én délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlést.

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Oláh* Demeter turóczenzentróni adóhivatali segédet a topánfalvi m. kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

Uj rend. A helybeli felső kereskedelmi iskola tanári kara a múlt héten elhatározta, hogy a tanítási idő beosztását illetőleg új rendet állapít meg. Az új rend szerint a tanítás ideje minden nap 8—11-ig fog tartani, a délután pedig teljesen szabad. Az új rend holnapról kezdve lép életbe.

Diákbal. A helybeli felső kereskedelmi iskola növendékei f. évi február hó 6-án az állami iskolák tornatermében táncmulatságot rendeznek segítőtgyűléstük javára. A táncmulatság a legszöb reménnyel bíztat, mert az előjelekből ítélve, a szokott táncmulatságok ezidén elmaradnak s így a diákbal nagyobb számú fölött közönség is számíthat. A bal élen mint előnk dr. *Boldis* Dezső, mint főrendező *Klwanek István* f. o. tanuló állanak.

Jelölgyűlés. A szentimihályi megyebizottsági tagválasztók hazafias polgárainak zöme *Zorkóczy Tivadar* ölnöklésével e hó 6-án d. u. Nagysepcényben jelölgyűlést tartott, melyen az e hó 21-én megtartandó megvibizottsági tagválasztásra egyhangulag *Vladár Károly* földbírtokost jelölté. A megismerésített választás iránt nagy az érdeklődés, mert a magyar pártnak erős küzdelmet kell kiállania.

Hangverseny. A znióváraljai áll. tanítóképző-intézet ifjusága a folyó hó 16-án hangversenyt rendez a következő programmal: 1. P. Schenmer: *Simplon* induló. Előadja az ifjusági zenekar. — 2. Mangold K.: Legked-

vesőbb tanyám. Előadja az ifjusági énekar. — 3. Lányi E.: Hunnia gyász. Előadja az ifjusági énekar. — 4. Monolog. Előadja *Porubszky Ilona* k. a. — 5. Gaal F.: Eredeti magyar dalok. Előadja az ifjusági énekar. — 6. Schubert F.: Menüett. Előadja az ifjusági zenekar. — 7. Huber K.: Magyar népdalok. Előadja az ifjusági énekar. — 8. Végzetes szerená. Komikus jelenet *Vagner R-től*. Előadják *Podolik József*, *Balázs Rezső*, *Szvorák Sándor*, *Alaksza Gyula*, *Klacsok Antal*, *Stubnya János*, *Závadosky Zoltán*, *Kastier István* és *Honetz János* intézeti növendékek; zongorán kíséri *Kovács János* int. növ. — A hangverseny az intézeti zenetereben, este 8 órakor kezdődik, az azt követő táncmulatság pedig a Magyar Olvasókör helyiségében tartatik meg. Személyleg 2 korona, családjegy 5 korona. Az érdeklődőket ezuton is tisztelettel meghívja a rendezőség.

Nyilatkozat. Kaptuk a következő nyilatkozatot. „Felette tisztelt Szerkesztő Ur! Tisztelettel kérem, sziveskedjek alábbi soraimnak becses lapjában helyet engedni. Tudomásomra jutott, hogy rólam oly hírek vannak forgalomban, melyek szerint én a Budapestben megjelenő „Slovenský Tyždeník” című pánszav irányu lapot a turáni lakosok között terjeszteném. Ezenmel kijelentem, hogy ez mely hazafiai érzelmeimnél nem egyeztethető össze. Terjeszték egy tót nyelvtű újsgot, de nem a fent említett *szeny-lapot*, hanem a *Besztercebányán* megjelenő „Krajan”-t. Itt tehát valószínűleg tévedés forog fenn. Az igen tisztelt szerkesztő ur nagybecsű sziveségét előre is megköszönve, maradok Turán, 1909. év január hó 4-én, alázasatos szolgálja *Számueli Vince* tanító.”

Öngyilkosság a kerekék alatt. *Hustyava* János ruttkai lakos a folyó hó 7-én a ruttkai vasuti átjárónál egy Ruttkai felé haladó vonat kerekéi alá fektüdt. A szerencsétlen embert a rohogó vonat darabokra tépte.

Munkás-szerencsétlenség. *Szibenreich* Károly 40 éves lakatos, cellulosegyári munkás a vitzelenitőgépnél foglalatokodott. A gép hengerét kellett volna kiserélni, mivel egyik csapja letört. A kiemelt henger azonban félreacsuszott s a nevezett kezefejére esvén, annak jobb kezefejét, de különösen kisujját egészen szétzúzta. A munkást lakásán ápolják.

Táncmulatság. A stubnyafürdői községi titlítottcsapat 1908. évi január hó 17-én, saját pénzűtára javára *Stubnyafürdőn*, a *Lichtenstein* Lipót ur vendégüljöben táncmulatságot rendez. Belépődij: személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. Kezdeté este 7 órakor.

Rondalrész részeg. *Lamos* János ruttkai lakos részeg állapotban betévedt anyósához, *Ruttkai M. Antal*néhoz. A részeg ember hajbakapott az anyóssal s dühében minden butorát összetörté. A dühöngő embert csakis a csendőrségnek sikerült megfékeznie.

Vasuti baloset. *Mátyás* János kocsitolató a folyó hó 2-án reggel 6 óra tájban egy tolató vonat mellett foglalatokodott. Hogy-hogy sem, de minden jel arra mutat, hogy saját vigyaktalanúsága folytán egy ellökött kocsi alá került, mely a bal alsó lábszárán szakított sebeket, jobb combján pedig nyílt tőrét okozott. A szerencsétlenül járt ember javjeszedelésére segítségére siettek a közelben dolgozó munkások és veszedelmes helyzetéből kiszabadították. Kevés idő múlva megérkezett

az orvosi segély is. Sérüléseinek bekötözése után a munkást gyógykezelés végett a tescheni kórházba szállították.

Nyilvános nyugtázás. A Turócmezgyei Jétékony Nöegylet által a felsőstbunyai tűzkárosultak javára rendezett gyűjtés eredménye a következő. Ifj. *Józsa* Mihályné és *Tellich* Gézáné gyűjtőívén adakoztak: *Justh Ferenc*, *Turóczi hitelbank r.-t.*, *Brassói cellulosegyár r.-t.* 30—30 korona; — *Beniczky Kálmán*, dr. *Rakovszky Iván* 20—20 korona; — dr. *Boleman János*, *Kuffer Zsigmond* 10—10 korona; — *Boldis Ignác*né, dr. *Lax Ernő*, dr. *Lax Tivadar*, *Lövinger Lajos*, *Michnik Gyuláné*, *Tyroler Ármin*. *Ujhelyi Attila*, dr. *Zányi J. Kálmán* 5—5 korona; — *Graber J.* 6 korona; — *Cohn Henrikné*, *Fischer Lajos*, *Nemesné*, *Roth Emiláné*, dr. *Schindler Arthur*, *Strelinger Henrik*, *Zathureczky Imre* 4—4 korona; — dr. *Barta Ferenc*, dr. *Bulyovszky Miklós*, *Fischer Arminné*, *Grossmann Arminné*, *Lang M.* *Perl Albert*, *Toperczer Sándor* 3—3 korona; — dr. *Beniczky Akos*, *Büchler A.*, *Blaho Samu*, *Bindfeldy Armin*, *Csepesányi Sándor*, *Dávid Károly*, *Dugovich Titus*, *Fenyő Sándorné*, *Grosz Samuné*, *Granatér Elza*, *Gyólan Gyula*, *Grossmann Miksa*, *Gáffor D.*, dr. *Haas Zsigmondné*, *Hercz Ignác*né, ifj. *Honéczy Sándorné*, *Horn J.*, ifj. *Józsa Mihály*, *Klein Ilona*, *Schenk Ernesztin*, dr. *Lax Adolf*, *Löwy Mór*né, *Martinesek Károlyné*, *Patsch Vilmosné*, dr. *Petrikovich János*, dr. *Künstler Károly*, *Roll Béla*, *Strauss*, *Péché Dezső*, *Soltész Sándorné*, *Spitzer A.*, *Spitzer Mór*, *Szeppelföld József*, *Wix Miksa*, dr. *Záthureczky Miklós* 2—2 kor.; — *Frank Sándorné* 1-60 kor.; — *Cziller Albert* 1-50 kor.; — *Jakubovics Leo* 1-10 korona; — *Akantisz Ilona*, dr. *Boldis Dezső*, *Borbély Kálmán*, *Beniczky Jolán*, *Büchler Ida*, *Demeter József*, *Erdős Viktor*, *Gaalné*, *Grosz D. Dezső*, *Herkely Kálmán*, *Herzka Ármin*, *Hudák Endréné*, özv. *Hodobay Józsefné*, *Jung Sylvester*, *Kossuth Lajos*, *Koch Béla*, *Koschatzky Rezső*, özv. *Lehoeczkné*, *Mesko*, *Nagy Erzsi*, *Okolicsányiné*, *Ornai Árpád*, *Németh*, *Öxlin Róbert*, *Petrás Mihály*, *Poltzer Armin*, *Perl*, *Rázga Ede*, *Spitz Károly*, *Singer M.*, *Schwartz*, *Steiner Lajos*, özevgy *Schultz Lipótné*, *Svehla J.*, *Strauss Józsefné*, *Tomesányi Bertalan*, *Veits Antal*, *Wunder József* 1—1 korona; — *Stefanszky Béla* 60 fillér; — *Kapovszky 40 fill.* Összesen 360-70 korona. — *Schönaich* Viktorné gyűjtőívén adakoztak: *Schönaich Viktor*, *Turóczi Géza*. *Takarékpenztár* 10—10 korona; — *Benisek Imre*, *Draghincseu Györgyné*, *Maro*, *Párvy Endre*, *Schönaich Viktorné* 5—5 k.; — *Drott Imre*, *Riszner Edéné* 4—4 k.; — dr. *Bargár Gáborné*, *Eder Ferencné*, *Gerő Virgílné*, *Janovják Károlyné*, *Kötti Rezső*, dr. *Messinger Mór*né, *Matuskovich Lajos*, *Országh Anna* 3—3 kor.; — *Babusek Edéné*, *Bargár Emiláné*, *Farkas István*, *Hilmeik Vica*, dr. *Jakobovics Mór*, *Kristofcsákné*, *Krecs Gyula*, *Jakabné*, *Margittai Antalné*, *Mezei József*, özv. *Hodobay Józsefné*, *Tatár Józsa*, özv. *Tilsehné*, *Tilsech Ilona*, *Végh Lászlóné*, *Volko Judith*, *Wagner Arthur*, dr. *Weinberger Mór*né, *Zámboy Béla* 1—1 korona; — *Abszolva Berts*, *Polonyi György*, *Porubszky Rezső*, *Rosenzweig Emilia*, *Régenholdné*, *Singer Bianna*, *Spitz Manó*, *Szövekezet*, *Kollár Mária* 1—1 korona; — *Braun Ignác*, *Spitz Irma* 40—40 fillér. Összesen 124-80 korona. — Az alelnökné címére érkezett: *Reichl Anna* és *Mária* Budapest

40 korona; — dr. Raisz Béla 2 kor. Összesen 42 korona. A gyűjtés főösszege 52750 korona, mely összegből 20 korona özevgy Csonkánának ki lett utalva, a fennmaradó 50750 korona *Holbay* Lajos plébános ur címére Felsőstúbnayra elküldetett. — A gyűjtés hűlgyeknek, valamint a nemesszivil adakozóknak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a nögyelet elnöksége.

Szenzációs hirre tett szert valódi mahagonyi és pallisander stb. butorokból és szőnyegekből álló raktárával *Suehla János* turóczzsentsmártoni kárpitos és butoraktáros, aki szolid kiszolgálásával és jutányos áraival eloszlatta azt a balhiedelmet, hogy ha szepet, jót és olcsót akarunk vásárolni, akkor feltétlenül a fővárosban kell vásárlásainkat eszközölni. Ma már ő is versenyképes ezen a téren. Sirlámpák és koszorúk nagy választékban szintén kaphatók.

A hölgyvilág nem használ zsiros kenőcsöt, vagy krémet, hanem csupán *Kristalint*, egy növényekből összeállított kristálymasszát, mely a bőrt széppé és vakító fehérré varázsolja, szeplőket, vimmerliket és májfoltokat eltávolít, a ráncokat elsimítja és az ifjúkori tudeséget visszaszéri. Kapható mindenütt. Vezérképréselet Magyarország részére Budapest, Baross-utca 91. Egy próbadozob ára 50 fillér, fúgdobozó 3 korona, Kristalinszappan 1 k. Kristalinpuder 1 k. Postai szétküldés naponta.

Eggor molpasztilálá gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, feltulmuhataltanok a torok és lélegzési szervek működési zavarainál, a gyomot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadozob 50 fillér. Főraktár Nádor gyógyszerár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hirdlapokban és naptrákrakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áronak esküszölnék. Több mint 200 naptrá kizárólagos képviselete, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hirdlap kizárólagos kezelősége. Diszes uppsakatolágus, képes naptrágyezők és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknék díjmentesen.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazai, népszert háziszerre lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájadalom, fejtájás, köszvény, csuszánál stb.-nél a Linimentes való bedörzöslések mindig fájadalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkór-nál, minő: a kolera és hanyóshatályos, az altestnek Linimentel való bedörzöslése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmazott bedörzöslésképpen az influenza ellen is és úvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimente; (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyére figyelni és csak eredeti úveget elfogadni.

Fővárosi látványosság. Fővárosi látványosság számba megy Budapest a Kossuth Lajos utcában a Petőfi Tarsaság kollier-e. A szép brilliansokkal ékes tárgyat a Petőfi sorsjáték főnyerője kapja. Értéke 25000 kor. Tekintettel a huzás közelségére, kérjük, hogy a sorsjegyeket mielőbb rendeljék meg. Egy sorsjegy ára egy korona.

Csak 4 szó!

Steiner Turóczzsentsmárton képei kifogástalanok!

IRODALOM.

Az első magyar hangszoreléstan. A legközelebbi napokban jelenik meg *Erdős* Tivadar besztercebányai tanár legújabb műve: Az összes hangszerek ismertetése, számos képpel. Ez az első rendszeres mű magyar nyelven, amely az Orsz. Zeneakadémia tanszerevéhez alkalmazkodik az összes hangszerek szerkezetét, hangterjedelmét, hangszínezetét és zenekari szerepét tárgyalja. A népszertten, közérthető módon megírt mű, melynek ára 3 korona, *Havelka* József bizományában jelenik meg, Besztercebányán.

A makacs meghűlést és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni

annya kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egész-ségre.

Egy eredeti úveg ára 2 kor. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

ISKOLAI ÜGYEK.

Értesítés. A tiszaei ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi Collegiumának jogakadémiaján az 1908—1909. tanév II. felére a beiratások 1909. január 8-ikától 19-ikéig eszközleendő; az előadások január 23-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnak jan. 20—22. napjain dékánai, azután pedig tanár kari engedélyvel lehet helye. Aki jogi tanulmányait csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt, akik pedig az egyetemről vagy más jogakadémiáról lépnek át, azok csupán eddigi leckeökönyvtel tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. A felvételi tandíj 50 kor. Evangélikus lelkészek, tanárok és tanítók fiait — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók általában részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet

kedvezményeiben, ebéd- és vacsoráért a másodkiféleben 96 kor., csak ebédért 54 kor. fizetendő. A konviktusba havonként is lehet belépni, mely esetben ebéd- és vacsoráért 17 kor. fizetendő. Az arra érlelmesek igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztani szokott ösztöndíjakra; valamint a sze-gyeorsuak tandíjmentességre, tápintézeti-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „jogász segély-egylet” támogatására számíthatnak. A jogakadémiát ifjúsági-, valamint a collegiumi nagy könyvtár a hallgató-ság rendelkezésére áll. Mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre szivesen szolgál az akadémia igazgatósága.

Megutalmazott tanítók. A turóczi jótékony nögyelet által kezelt *Beniczky Mária* alap kamatait, a régi koskóshoz híven, ez idén ifjú *Sasko* Gyula nagysepesényi tanító és *Stieglerné Stolmann* Margit bellai tanítónő kapták meg. A jutalomdíj egyenként 50 koronát tett ki.

KÖZGAZDASÁG.

Függelék. A császári királyi szabadal-mozott kassa-oderbechi vasut helyi árudijszabásának II. részéhez új függelék adott ki. A függelék 1909. január 1-től érvényes. Ennek életbelépésével az 1907. évi január 1-től érvényes hasononit függelék az I. pótlékkal együtt hatályon kívül helyeztetik. A most megjelent füzet 50 fillérért kapható a magyar vasutak és a bosznia-hercegovinai államvasutak elárusító központi irodájában (Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 3.).

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

potáka

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájadalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, csuszánál és meghűlések-nél, bedörzöslésképpen használva.

Figyelni szeretés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan úveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cégjegyessel ellátott dozabba van csomagolva. Ara úvegekben K—80, K1.40 és K2—es úgyzólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest Prágában, Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Turóczi vármegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Znióváralján — és Topoczser Sándor gyógyszerésznél Turóczzsentsmártonban.

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben
és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban
kaphatók.

Klein Sz. utóda

HORN J.

Turócszentmárton, főtér.

Téli különlegességek:

**Börkabátok, utazó-
bundák, szörmeárúk,
valódi persiánsapkák,
plüskalapok, valódi
Kobrák-cipők stb. stb.**

Nagy választék! Jutányos árak!

„M-i-i-7” — „Papa megengedte! Hisz” valódi Jacobi-
féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes
bűvészkártyát tartalmaz.

Héda B.

fűszer-, csemege- és gyümölcskereskedése
Turócszentmártonban.

Hengermalmi liszt-raktár!

Fűszer- s gyarmatáru cikkek!

Fürth és Heller-féle cukorkák. — Koestlin-
féle teasütemények. — Orosz és japán tea.
Valódi angol teaurum és likőrök, borok. —
◀ Lítke-, Törley- és olasz pezsgők! ▶

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a RETHY-féle
pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s
határozottan RETHY-félet kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Rizáróltag csak RETHY-félet fogadjunk el!

Még azokat is, akik éveken át
mást használtak, meghódította
a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán
jó és hatásos háziszertől várni lehet. — Öre az
egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat,
fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és
bőrápolószert. Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.
Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld után-
vétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium, GYŐR.

Kapható mindenütt!

Szanatóriumi levélpapíros kapható
MOSKOCZI FERENCNE
könyv- és papírkereskedésében
TURÓCSZENTMÁRTON.
Ára 2 korona 40 fillér és 3 korona.

Legöregebb és legelökelőbb teafaj!

Kapható minden jobb, hasonló üzletben.

Magyar
forrás!

Húgyhajtó és húgyoldó!

Magyar
forrás!

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmú ásványvíz.

➡ Gyógyító és üdítő ital! ⬅

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok
esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

1 rekesz, 50 félliteres palack 15—K. — 1 rekesz, 25 egyliteres palack 11—K.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás vállalat.

Kútkezelőség és központi iroda:

== EPERJES. ==

✠ Igazgatóság: BUDAPEST,

IV., Ferencz József-rakpart 22. sz.

Kapható már külföldön: Angliában, Amerikában, Franciaországban, Belgiumban.

Vezérképviselő: Moskóczi József, Turócszentmárton.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség

s eynyálkásodás ellen gyors s biztos hatású

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

EGGER mellpasztillája
hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban:

TOPERCZER SÁNDOR GYOGYSZERTÁRÁBAN.